

[Lasse Budtz]

beskytte sig mod kemiske våben fra NATO-landene. Det er blot et enkelt eksempel på, at den internationale verdensopinion må mobiliseres mod sådanne nye udviklinger i våbenkapløbet, men det er selvfølgelig parlamenterne og regeringerne, der sidder med det endelige ansvar og med de konkrete udspilsmuligheder. Alle lande kan og alle lande bør være med.

En forudsætning for, at en nedrustning så småt kan komme i gang, er bl. a., at det internationale klima forbedres, det er helt indlysende, men nedrustningen kan kun gennemføres med udbytte, hvis den samtidig bliver gennemført i sikkerhed. Det burde også være indlysende, men det er det desværre ikke altid. At bringe sig selv i en situation, hvor man ved at nedruste formindsker sin egen sikkerhed, er ikke blot at udfordre skæbnen, det er også at bringe afspændingen og nedrustningsmulighederne i fare, og derfor må vi arbejde for en samtidig og gensidig nedrustning.

Men det, der kan få det hele i gang, er en forståelse i befolkningerne, og jeg vil gerne på givne foranledning sige, at jeg ikke kan deltage i den almindelige hån mod kvindernes indsats for nedrustning og afspænding. Jeg synes, det er glimrende, at kvinderne har taget dette initiativ, og jeg synes, de skal fortsætte. En hvilken som helst gruppe, som vil gøre noget for nedrustningen, skal efter min mening være velkommen.

Arne Christiansen (V):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for dette katalog over initiativer og tiltag og en situationsbeskrivelse inden for nedrustningsbestræbelserne. For mit vedkommende kan jeg sige, at jeg ville have været udmærket tilfreds med at få sendt dette papir som et notat. Jeg tror ikke, den debat, vi har her i aften, reflekteres andre steder end i Folketingsstidende, og afsnittet dér bliver næppe læst af ret mange andre end dem, der har været på talerstolen.

Jeg er i øvrigt enig med hr. Lasse Budtz, som netop sagde, at det er begrænset, hvad nyt der kan siges om nedrustningssituationen. Nu er der næppe nogen, der kan være imod nedrustning, eller rettere: selvfølgelig er ingen imod nedrustning, men i en verden, der er præget af militæralliancer, hvor vå-

benbalancen er den altafgørende faktor, er forudsætningen jo, at der er en fælles vilje og en gensidig tillid. I de sidste årtier er der skabt adskillige organer og institutioner for drøftelser og tilrettelæggelse af nedrustningsbestræbelserne; udenrigsministeren har netop beskrevet dem.

I den aktuelle situation kan det unægtelig være vanskeligt at få øje på den fælles vilje og på den tillidskabende indsats. Nedrustningsmulighederne og mulighederne for våbenkontrol har inden for det sidste år fået to alvorlige grundskud: først med Sovjets opbygning af SS-20 missilsystemet, dernæst ved Sovjets invasion i Afghanistan, hvor der skete en klar krænkelse af princippet om afkald på magtanvendelse.

Jeg synes, det bør fremhæves – som også udenrigsministeren gjorde det – at NATO samtidig med TNF-moderniseringen fremsatte tilbud om våbenkontrolforhandlinger, om muligt inden for rammerne af SALT III. Sovjet har jo, som det også er blevet understreget her i aften, hidtil afvist denne mulighed. Under alle omstændigheder må, ud fra et dansk synspunkt, alle bestræbelser for nedrustning og for rustningskontrol foregå i nøje sammenhæng med overvejelserne inden for NATO; en nedrustningspolitik uden sammenhæng med vor NATO-politik er uden mening.

Jeg vil også gerne sige et par ord om bestræbelserne for opfølgning af CSCE ved det kommende møde i Madrid til efteråret. Jeg vil gøre det, fordi vi i Interparlamentarisk Union netop har holdt konference om europæisk sikkerhed og samarbejde. Den måtte naturligvis også blive præget af begivenhederne i Afghanistan. Og selv om vi også fra dansk side må ønske CSCE-processen fortsat som et vigtigt led i den generelle afspændingsproces, er der en række negative faktorer knyttet til denne proces, ikke mindst manglende iværksættelse af en række punkter i Helsinkiaftalen. Invasionen i Afghanistan gør naturligvis planlægningen af Madridkonferencen vanskelig. Det må derfor nok være realistisk at holde ambitionerne på et, skal vi sige rimeligt niveau.

Mere realisme i europæisk perspektiv er der efter min opfattelse nok i det franske forslag om en konference vedrørende europæisk nedrustning, der jo står over for bl. a.